

Remissvar från Inrego angående Ökad återvinning och återanvändning av elutrustning (Diarienummer: KN2023/04051)

I omställningen till den cirkulära ekonomin är det av stor vikt att mäta den cirkulära marknaden parallellt till den linjära för att se effekter av styrmedel och driva initiativ för den cirkulära ekonomin. Inrego ser därför positivt på att rapporteringen utökas med att precisera om produkten är ny, eller om den importerats begagnad och att det rapporteras hur mycket fungerande begagnad elektronik som exporteras. Dock anser Inrego att man borde ta möjligheten att fånga in även den inhemska marknaden om rapporteringen utökas, och föreslår därför ett utvidgat rapporteringskrav.

Som utredningen säger ska Sverige, liksom övriga medlemsländer i EU, rapportera omfattningen av bland annat återanvändning för elektronikutrustning. Förslaget syftar till att bidra till ökad kunskap om flödena av begagnad elutrustning. Genom förslaget kan statistik erhållas om vilken mängd/andel av den utrustning som sätts på marknaden i Sverige som importerats begagnad. Inrego anser dock att det inte ger en helhetsbild av marknaden eftersom begagnatmarknaden består både av importerat och sådant som återbrukas inom landets gränser.

För att kunna sätta mål, följa upp och utvärdera styrmedel och andra insatser som främjar återbruk behövs heltäckande information om var vi befinner oss idag. Om systemet utökas vore det därför mycket synd att missa möjligheten att fånga in hela andrahandsmarknaden i rapporteringen.

Skälet till att återbrukade produkter inom Sverige historiskt sett inte har rapporterats på, är att de i samband med ägarbytet inom landet redan har ett producentansvar (och därmed inte blir föremål för rapportering). Även om det inte är uppgifter som används för producentansvaret bör det vara information som är av intresse för Naturvårdsverket, branschen och regeringen i syfte att driva på den cirkulära ekonomin. Därför borde vi ta möjligheten att faktiskt fånga den verkliga återanvändningen - inte bara export och import.

Vidare håller Inrego med Naturvårdsverket om att det viktigaste är att produkten används så länge som möjligt och inte huruvida de bytt ägare flera gånger under livscykeln. Dock är verkligheten att majoriteten byter sin IT betydligt oftare än vad dess livslängd är. För företag råder exempelvis en livscykel på 2–3 år hos mobiler och 3–4 som snitt för laptops. Det betyder att återbruk är en av de avgörande faktorerna för att faktiskt uppnå förlängd livstid.

Om vi inte på riktigt börjar mäta marknaden för återbruk, även inom landet, blir det svårt att följa flödet av begagnatmarknaden och flödena på de utpekade produktgrupperna – vikt är själva syftet med att utöka rapporteringskravet. Inrego anser därför att man borde ta möjligheten att fånga in hela begagnatmarknaden när rapporteringen utökas och utvidga rapporteringskravet även för produkter som samlats in i Sverige och som säljs vidare i Sverige igen.